

KRÓNIKA

SINKÓ ERVIN-EMLÉKKIÁLLÍTÁS

— Sinkó Ervin halálának huszadik évfordulója alkalmából az Újvidéki Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv és Irodalom Intézetében első tanszék vezetője emlékére kiállítás nyílt. A kiállítás anyagából közöljük az Irodalmi Múzeum rovatban Sinkó Ervin levelezőlapjának szövegét és az alábbiakban Bori Imre 1987. március 28-án elhangzott beszédét:

Húsz esztendővel ezelőtt megrendülten vettük tudomásul a Magyar Tanszék vezetőjének, valamennyiünk akkori támogatójának, pártfogójának, biztatójának, Sinkó Ervin halálának híret. Hogy ki volt Sinkó Ervin, arról nem adhat természetesen mindenre kitekintő képet ez a röpke, szerény kiállítás. Nem is az a célja, hogy beható ismereteket közöljön azoknak, akik megnézik, hanem hogy felvilántsuk annak az embernek az alakját, akinek a Magyar Tanszék, és annak munkatársai és hallgatói annyit köszönhetel: Onzetlenül és minden jó ügyért lelkesen harcolt Sinkó Ervin, biztatót és támogatót benünket, s tette ezt nem szokványos módon, hanem elbűvölő közvetlenséggel és természetességgel, ellenszolgáltatások elvárása nélkül, mindenkor az irodalom és az ifjúság ügyében munkálkodva. Nem volt rest, amikor Tanszékünk felvirágoztatásáról vol szó, valóban minden követ megmozgatott, hogy előbbre vigye oktatói-nevelői munkánkat, s hogy valamennyien, munkatársai, léphessünk egyet előre a tudományos pályán, rendezzük akár magánemberei viszonyainkat is, ha szabad így mondanom: közmegelegedésre. Halála évében nagy munka állt már mögöttünk: hiszen 1959-ben, amikor megtartotta székfoglaló előadását az új-

vidéki egyetem Bölcsészettudományi Karának akkor új tanszékén, hallgatói nagyon is jó: tudták, hogy nullapontról indulunk, s hogy az ő szépírói-politikai tekintélye nélkül Tanszékünk munkáját meg nem kezdhetne volna. Kevesen voltunk akkor, talán öten-hatan mindössze, s most, majd három évtized múltán talán leszögezhetjük az ő biztató pillantására is, hogy Tanszékünk megerősödött, s immár nem öten tanítjuk a magyar nyelv és irodalom múltjáról és jelenéről az ismereteket, hanem lényegesen többen, de szeretném hinni, ugyanolyan lelkesedéssel, mint az ő vezetésével, amikor bátran vágunk, új és szerény felfedezőkként, az ismeretlennek.

BORI Imre

DR. SZELI ISTVÁN SZÉKFOGLALÓ ELŐADÁSA — A Vajdasági Tudományos és Művészeti Akadémián 1987. március 5-én megtartotta székfoglaló előadását dr. Szelei István, az Akadémia rendes tagja. Dr. Szelei István Székács József *Szerb népdalok és hősrégék* című rüfordításkötetéről értekezett. Ezzel az előadással az Akadémia Vuk Stefanović Karadžić születésének kétszázadik és a Vuk gyűjtése alapján készült *Szerb népdalok és hősrégék* megjelenésének százötvenedik évfordulóját is jegezte.

HERCEG JÁNOS ÖSSZEGYŰJTÖTT ELBESZÉLÉSEINEK BEMŰTÁTÓJA — A zombori Bieliczky Károly Népkönyvtárban március 20-án bemutatták a Forum Könyvkiadó és a könyvtár közös kiadásában megjelent Herceg János *Összegyűjtött elbeszélések* című háromkötetes munkáját, amely mintegy 250 novellával és elbeszéléssel prezentálja az író több mint fél évszázados munkásságát.

Terjedelmét tekintve ez volt a kiadó eddigi legnagyobb irodalmi vállalkozása. A könyvet Bánya János irodalomtörténész, a Vajdasági Íróegyesület elnöke és Fekete J. József kritikus mutatta be a közönségnek.

SZABADKA MŰVELŐDÉSI HAYOMÁNYAI — A belgrádi Vásárcsarnokban nemrégiben nagyszabású kiállítást rendeztek *Szabadka művelődési hagyományai* címmel. Anyagát a szabadkai levéltár, a könyvtár, a múzeum és a Képzőművészeti Találkozó tárgyaiból válogatták, archív fölvételek, régészeti leletek, értékes képzőművészeti alkotások, könyvek, folyóiratok, tárgyi néprajzi emlékek, népi lakberendezési tárgyak, fiákeres, szánók idéztek meg az észak-bácskai város légkörét. S nemcsak a hagyományosat, hanem Ivan Sarić aeroplánjának bemutatásával a modernet, a futuristát is.

Itt állították ki Aksentije Marodić, a legjobb vajdasági portrifestőök egyikének képeit. Láthatuk Mesterházy Kálmán, Štípan Kopilović, Balázs G. Árpád, Hangya András alkotásait, Miloš Babić háborúellenes képeit és az 1938-as Híd-kiállítás résztvevőinek munkáit. Különös figyelmet érdemel Almási Gábor *Fej* című szobra is. A kiállítás gazdag anyagában szinte elveszik Schmidt József, a XIX. századi bánati festő-csavargó kivételes egyénisége. A képanyag gazdagságából nem emelték ki kellőképpen a szabadkai Raichle-palota vagy a város-háza szecessziós homlokzatát.

A tárlaton szerepeltek a köztéri szobrok fényképei, s a tárlatlátogatók megcsodálhatták egy 1905-ből való győgszertár teljes berendezését is.

Azt is sajnálhatjuk, hogy a kiállításához nem készült katalógus, anyaga ugyanis megérdemelt volna akár egy reprezentatív kivitelezésű könyvet is. A katalógus segítségével ugyanis jobban tudatosítani lehetett volna Szabadka kulturális hagyományainak jelentőségét, s jobban felhívni a figyelmet az országos jelentőségű alkotásokra.

B. D.

MILAN KONJOVIĆ AKVARELLJEI A SEBASTIAN KÉPTÁRBAN — Nemrégiben került sor Milan Konjović akvarelljeinek kiállítására a belgrádi Sebastian Képtárban. A fő helyen az 1933-ban készült *Ónarckép* áll, az ragadja meg legelőször a tárlatlátogató figyelmét. Színei játékos-ságával szervesen illeszkedik ez a kép a többihez, amelyeknek az áttetsző koloritás, az intenzív paletta a legfőbb jellemzőjük. A természet ihlette, impozáns méretű képekben a szín, a temperamentum és az ecsetkezelés egysége valósul meg. Első pillantásra a képek harmóniája, stílusuk összhangja nem meglepő. Csak akkor csodálkozunk el, amikor kiderül, kiállított akvarelljeit a festő 1954 és 1986 között festette. A Sebastian Képtárban megrendezett akvarellkiállítást szemlélve a tizedik évtizedet taposó festő töretlen alkotókedvéről bizonyosodhattunk meg újfent. A tárlat anyagát Katarina Ambrozić művészettörténész válogatta.

B. D.

OLÁH SÁNDOR KIÁLLÍTÁSA ÚJVIDÉKEN — Szabadka után Újvidéken is megrendezték Oláh Sándor szabadkai festőművész retrospektív kiállítását. A tárlat 1987. március 3-án nyílt a Modern Képtárban. Az érdeklődők mintegy hatvan festményt és húsz rajzot tekinthettek meg.

SZOMBATHY BÁLINT TÁRLATA — Szabadkán, a Képzőművészeti Találkozó kiállítótermében megrendezték Szombathy Bálint *Fotó-fotó* című tárlatát. A kiállítást Sava Stepanov nyitotta meg. A tárlaton Szombathy Bálint telefontókat állított ki, a teleprinterrel továbbított képek hibáinak felfedezésével létrehozott munkákat. Az érdeklődők Szombathy Bálint performance-ának is tanúi lehetnek a megnyitón, amelynek érdekessége, hogy „Kép” felkiáltás kíséretében harminchat tévéképránt kalapáccsal szétzúzott.

ÚJ MŰVÉSZETI FESZTIVAL — Az Új Symposion társadalmi, művé-

szeti és kulturális folyóirat 1987. március 26-ától 29-éig rendezte meg az Új Művészeti Fesztivált, melyen hazai és kelet-európai szerzők zenei, képzőművészeti és performance-törekvéseit mutatták be. A fellépők a következők voltak: Szabados György (Budapest), Tickmayer Formatio (Újvidék), Stojan Janković (Újvidék), Local Television (Szlovénia), Viktor Jakimovszkij (Moszkva), Dragan Žeravac (Belgrád), Ansambl za drugu novu muziku (Belgrád), Máriás Béla (Újvidék), a Doktor Zsivágó Dark Stars együttes (Újvidék), Igra Peridot (Zágráb), Zygmunt Krauze (Párizs—Varsó), a Trio Flauta (Újvidék), Radics Zoltán (Zombor), Mario Marzidovšek (Slovenska Bistrica), Vladimir Gudac (Zágráb), a Kugla glumište (Zágráb) és a Grecsó István—Kovács Katalin duó (Budapest). Zömmel átmeneti, alternatív műfajok kerültek előtérbe: zenei színház, a rögtönzés zenéje, a második új zenei hullám, a programozott zene, az avantgárd művészet, a posztipari jazz, a free jazz performance, az ambientális zene, az ipari rock stb. A rendezvénysorozatnak az M Stúdió és az Újvidéki Színház adott otthont.

A fesztivál megrendezésének elsődleges célja az volt, hogy bemutatkozási lehetőséget biztosítson a fiatal alkotók számára, annál is inkább, mert a hagyományos intézmények és rendezőirodák keretein belül erre ritkán kerülhet sor. A négynapos rendezvény másik célkitűzése, hogy rámutasson: korunk új zenéje már nem a kulturális és társadalmi elit kiváltsága és szórakozási formája. Azzal, hogy a hermetikus koncerttermekből

átvonult a különféle klubokba, a képzőművészeti kiállítótermekbe, sőt ki az utcára is, a zene a társadalmiasodás sajátos formáját testesíti meg.

Az Új Symposion szerkesztőbizottsága a jövőben minden évben megrendezi az Új Művészeti Fesztivált, mindig más műfajt vagy irányzatot (pl. a festészetet, az új költészetet, a videót stb.) állítva a középpontba.

TADEUSZ RÓZEWICZNEK ÍTÉLTFK ODA AZ ARANYKOSZORÚT — A Sztругai Költészeti Esték nemzetközi költészeti díját, az Aranykoszorút az idén Tadeusz Rózewicz lengyel költőnek ítélték oda. A rendezvény díszülésén elhangzott indoklás szerint az 1921-ben született költőt a lengyel és a nemzetközi költészet fejlesztéséhez való hozzájárulásáért és értékes költői alkotásaiért részesítették elismerésben. A díszülésen bemutatták Tadeusz Rózewicz verseinek antológiáját is, amely a Makedonszka könyve gondozásában jelent meg.

BEDER ISTVÁN ÉS DUDÁS KÁROLY A REGÉNYPÁLYÁZAT NYERTESEI — A Forum Könyvkiadó 1986. évi regény pályázatát Beder István nyerte *Nagybőjt Abbáziában* című regényével. A beérkezett négy pályamű közül választotta ki ezt a művet a Bosnyák István, Fekete J. József és Juhász Géza összetételű bírálóbizottság. Ugyancsak négy regény érkezett az ifjúsági regény kategóriába is: itt Dudás Károly *Gyalogtörök* című regénye minősült a legjobbnak. A két díjazott regény még az év folyamán megjelenik.